

406

Mati

(ALDC, III, 622. El matí)

‘L’espai de temps comprès entre punta de dia i migdia’ coneix dos mots: *matí* i *dematí*. El primer, amb els congèneres fr. *matin*, it. *mattino* (-a), oc. *matin/maitin*, deriva del llat. [TEMPUS] MATUTINUM, esdevingut *MATTINUM (per caiguda de la U), que va substituir MANE i que té la var. *matí* (*matín* 100, *matino* 93, *demaitino* 87, 94) que podria explicar-se per una diferenciació de dentals que hauria generat una K semipalatal (> *MAKUTINU) amb la seva ulterior vocalització (*DECat*); les dues formes es documenten des del s. XIII i a voltes apareixen en un mateix autor (Reixac, *Questa del*

Sant Graal), però avui *matí* sobreviu sols a l’Alguer i a alguns parlars ribagorçans.

Dematí és resultat de l’aglutinació de la preposició *de* i el substantiu *matí*, un fenomen freqüent en cat. (*vora* → *devora*, *dins* → *dedins*, *fora* → *defora*, etc.), documentat des de finals del s. XVIII, que apareix després en il·lustres escriptors (Verdaguer, Rodoreda, Rusiñol, Victor Català, J. S. Pons, Estellés, Villalonga, etc.).

Són normatius *matí*, des del *DG₁*, 1932, i *dematí*, des del *DIEC₁*, 1995.

